

ΑΠΑΣ ΤΟΥ ΜΗΝΟΣ ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΗ

ΕΤΟΣ ΚΒ'.

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ, ΙΟΥΛΙΟΣ, 1889.

ΑΡΙΘ. 259.

Συνδρ. έτησ. έν Έλλάδι Δρ. 1.

ΔΙΕΥΘΕΡΝΕΙΣ

Είς ούδένα, πλὴν τῶν τακτικῶν

» » » Έξωτερικῶ φρ. 2.

Έρ οδῶ Σταδίου ἀριθ. 39.

ἀνταποκριτῶν, στέλλεται ἡ Ἐφημερίς
τῶν Παίδων ἄνευ προπληρωμῆς.

Ο ΣΑΡΔΑΝΑΠΑΛΟΣ.

Ὁ Σαρδανάπαλος, τὸν ὁποῖον παριστάνει ἡ προκειμένη εἰκὼν, ἦτο ὁ τελευταῖος βασιλεὺς μακρῶς σειρᾶς βασιλέων τῆς αὐτῆς οἰκογενείας (30 τὸν ἀριθμὸν), ἐβασίλευσε δὲ ἐπὶ τὴν Ἀσσυρίαν κατὰ τὰ τέλη τοῦ 9^{ου} π. Χ. αἰῶνος, ἦτο δὲ τόσον θηλυπραγής καὶ παραδεδομένος εἰς τὰς ἡδονάς, ὥστε ἐνδυνάμενος γυναικεῖα φορέματα ἔμεινε κατὰκλειστος εἰς τὸν γυναικωνίτην του, μὴ δεχόμενος κανένα ἐκ τῶν ὑπηκόων του.

Κατ' αὐτοῦ ἐπανεστάτησεν ὁ Ἀρβέκης, σατραπῆς τῆς Μηδίας βοηθούμενος καὶ ὑπὸ τοῦ Βελέσσο, ἐργεγεστάτου τῶν Χαλδαίων ἱερέων, καὶ ἀφοῦ ἐνίκησαν τὸν στρατὸν του εἰς μάχην ἐκ τοῦ συστάδην, ἐπολιόρκησαν αὐτὸν εἰς τὴν πρωτεύουσάν του Νινευῆ, καὶ μετὰ διετῆ πολιορκίαν ἐκυρίευσαν τὴν πόλιν. Πρὶν ὅμως κυριενθῇ ἡ πόλις ὁ Σαρδανάπαλος συλλέξας ὅλους τοὺς θησαυροὺς του καὶ τὰς γυναῖκάς του ἔθηκεν αὐτὰς ἐπὶ μεγάλῃ στιβάδῳ ξύλων, ἔπειτα ἀνελθὼν καὶ αὐτὸς ἔθηκε πῦρ εἰς τὰ ξύλα καὶ ἐκάη μαζὺ μὲ αὐτούς.

Οὕτω κατελύθη ἡ δυναστεία του καὶ ἡ αὐτοκρατορία τῆς Ἀσσυρίας,

Ὁ Σαρδανάπαλος.

ΜΥΣΤΗΡΙΑ ΤΗΣ ΧΗΜΕΙΑΣ.

1. Ἡ σύνθεσις τοῦ ὕδατος.

Τὸ πάγκοινον τοῦτο φευστὸν συνίσταται ἐκ δύο ἀνομοίων ἀερίων, ὀξυγόνου καὶ ὑδρογόνου, τῶν ὁποίων τὴν ὑπαρξιν γνωρίζομεν διὰ τῶν ἀποτελεσμάτων, τὰ ὁποῖα παράγουν.

Τὸ ὕδωρ ἀμέσως σβέννει τὸ πῦρ, ἀλλ' ἐκ τῶν δύο τούτων συστατικῶν του τὸ μὲν ἐν εἶναι πολὺ εὐφλεκτον, τὸ δὲ ἄλλο εἶναι ἰσχυρότατον συντελεστικὸν πρὸς καύσιν. Ἐὰν μίξωμεν τὰ ἀέρια ταῦτα εἰς ὠρισμένην ἀναλογίαν, δὲν συμβαίνει τίποτε, τὰ δὲ ἀέρια ταῦτα μένουσι ἀέρια. Εὐθὺς ὅμως ἀφοῦ ἔλθῃ τὸ μίγμα εἰς ἐπαφὴν μὲ πῦρ, ἢ θερμοανθρακίχους ὠρισμένου βαθμοῦ, ἀμέσως τρομερὰ ἐκρηγνῆς λαμβάνει χώραν, τὰ ἀέρια ἀφανίζονται καὶ εἰς τὴν θέσιν τῶν ἐνδρόσκομεν ὕδωρ. Ἡ ὕλη ἡλλαξε μορφὴν, ἀλλὰ πῶς καὶ διατί; δὲν ἤξεύρομεν. Λέγομεν ὅτι ἔγινε χημικὴ ἑνωσις, ἀλλὰ τί εἶναι χημικὴ ἑνωσις οὐδεὶς δύναται νὰ εἰπῇ.

2. Οἱ ἄνθρακες, ὁ γραφίτης καὶ ὁ ἀδάμας περιέχουν ἐν μόνον στοιχείον, ἄ ν θ ρ α κ α, καὶ ὅμως ἡ μεταξὺ τῶν σωμάτων τούτων διαφορὰ εἰς τὴν ὕψιν, τὴν σκληρότητα κτλ. εἶναι ἐντελής. Πόθεν καὶ πῶς προῆλθεν ἡ διαφορὰ αὕτη, ἄδηλον καὶ ἀκατανόητον.

3. Ἡ ἀμμονία εἶναι ὄργανον ἐντελῶς ἔχρουν, ἐπίσης καὶ ἡ διάλυσις τοῦ θειοῦχου χαλκοῦ ἔχει ἀσθενέστατον κυανοῦν χρῶμα· ἐὰν ἐνωθῶσιν ὁμῶς τὰ δύο ἀποτελεῖται κυανοῦν χρῶμα λαμπρότατον.

4. Ἡ Γλυκερίνη εἶναι οὐσία ἐντελῶς ἀβλαβῆς κατ' ἐαυτήν, μίξον ὅμως μὲ αὐτὴν ὀλίγον νιτρογόνον ἢ ὀξυγόνον, ἀμφοτέρω μὴ ἐκρηκτικά, καὶ θέλεις ἔχει νιτρογλυκερίνην, ἡ ὁποία ἐκρήγνυται διὰ τῆς ἀπλῆς σχεδὸν ἀφῆς καὶ τὰ ἀποτελέσματα τῆς ἐκρήξεως ταύτης εἶναι τρομερά.

5. Τὰ ἀβλαβέστατα καὶ ἐντελῶς στερούμενα ἐνεργητικότητος στοιχεῖα εἶναι τὸ νιτρογόνον καὶ ὁ ἀνθραξ, κατ' ὑποβαλλόμενα ὅμως εἰς χημικὴν ἐνωσιν ἀποτελοῦν τὴν *κυανογίνην*, ἥτις εἶναι ἐν τῶν ἰσχυρωτάτων δηλητηρίων.

6. Δύο ἀνομοιοτάτα στοιχεῖα, τὸ νιτρογόνον καὶ ὁ φῶσφορος, χημικῶς ἐνούμενα ἀποτελοῦν μίγμα, τὸ ὁποῖον ἀνάπτει μὲ τὴν ἐλαχίστην τριβήν.

Η ΧΑΪΔΗ.

Κατ' ἐπιτομήν ἐκ τοῦ Γερμανικοῦ.

(Ἰδε προηγούμενον φύλλον).

Ποῖον ὕμνον, Χαΐδη; ἠρώτησεν ὁ καλὸς ἰατρός.

— Ἐγὼ γνωρίζω μόνον ἐκεῖνον, εἰς τὸν ὁποῖον ἀναφέρεται ὁ ἥλιος καὶ ὁ ὥραϊος κῆπος, καὶ τὸν ἄλλον ἐκεῖνον τὸν μακρὸν, τὸν ὁποῖον ἡ κυροῦλα ἀγαπᾷ, καὶ μὲ λέγει νὰ τῆς τὸν ἐπαναλαμβάνω συχνά.

— Ἐπανάλαβέ τους καὶ εἰς ἐμέ, Χαΐδη, διότι καὶ ἐγὼ θέλω νὰ τοὺς ἀκούσω, εἶπεν ὁ ἰατρός.

Ἡ μικρὰ ἐσταύρωσε τὰς χεῖράς της, ἐσκέφθη ὀλίγον, ἔπειτα εἶπε· Νὰ ἀρχίσω ἀπ' ἐκεῖ, ὅπου ἡ κυροῦλα λέγει ὅτι τῆς διεγείρονται αἰσθήματα τρυφερά καὶ εὐγνώμονα εἰς τὸν Θεόν;

— Ἀρχισε ἀφ' ὅπου θέλης.

Οὕτως ἡ Χαΐδη ἤρχισε ν' ἀναγινώσκει.

Ὕμνος.

Στοῦ Κυβερνήτου τὴν σοφὴν πρόνοιαν ἐμπιστεύου,

Ν' ἀκολουθῆς ὡς ὁδηγὸν διόλου μὴ δισταλῆς.

Τὰ ἴχνη του βλέπε καλῶς καὶ εἰς αὐτὰ πορεύου,

Στὸν νοῦν Του καὶ στὴν θέλησιν ποτέ σου μὴ εἰσέλθης.

Ἀργοπορεῖ ἔνιοτε καὶ φαίνεται ὡς μὴ βλέπων,

Τὰς συμφοράς, τοὺς πειρασμούς, τοὺς πόνους, τοὺς

[κινδύνους,

Ὡς μὴ ἀκούων στεναγμούς καὶ ὄρεϊν μὴ ἔχων

Νὰ περιδένῃ συμπαθῶς πληγὰς πολυδύνας

Πλὴν ἂν σοι ᾔτο δυνατόν τ' ἀόρατα νὰ βλέπης,

Θεοῦ πατρὸς φιλοστόργον πρόνοιαν θὰ ἐξύμνεις,

Ὅστις ἐκλέγει τὸν καιρὸν ἀπαλλαγῆς καὶ σκέπης

Μετὰ σοφίας θαυμαστῆς καὶ πατρικῆς μερίμνης.

Ἐοσ λοιπὸν καρτερικὸς καὶ σταθερὸς τὸ πνεῦμα

Καὶ θὰ ἰδῇς τὴν θλίψιν σου καὶ τὸ βαρὺ φορτίον

Ἀστραπηδὸν ἐκλείποντα εἰς ἓν Του μόνον νεῦμα

Κ' ἐμπήλασον τὴν καρδίαν σου εὐλογίῳ παντοίων.

Αἶφνης ἡ Χαΐδη ἐσταμάτησε, διότι ὁ ἰατρός ἐφαίνετο ὡς νὰ μὴ ἠκροάζετο. Εἶχε καλύψει τὸ πρόσωπον μὲ τὰς χεῖρας καὶ ἐκάθητο ἀκίνητος, ὥστε ἡ Χαΐδη ἐνόμισεν ὅτι ἀπεκοιμήθη. Ἐμεινε δὲ εἰς τὴν θέσιν ταύτην ἐπὶ τινὰς στιγμὰς, ἀλλὰ δὲν ἐκοιμᾶτο. Ὁ ὕμνος ἐπανήγαγεν αὐτὸν εἰς τὸ παρελθόν, ὅτε ἦτο παιδίον εἰς τὰς ἀγκάλας τῆς μητρός του, ἐπαναλαμβανούσης αὐτὸν τοῦτον τὸν ὕμνον, τὸν ὁποῖον ἡ Χαΐδη ἔλεγε, καὶ τὸν ὁποῖον ὁ ἰατρός δὲν εἶχεν ἀκούσει ἔκτοτε. Τῷ ἐφαίνετο ὡς νὰ ἤκουε τὴν φωνὴν τῆς μητρός του νὰ ἤχῃ εἰς τὰ ὦτά του, καὶ ὡς νὰ ἐβλεπε τοὺς γλυκοὺς ὀφθαλμούς της ἀτενίζοντας φιλοστόργως εἰς τὸ πρόσωπόν του, καὶ ἐπὶ τινὰς στιγμὰς ἦτο εἰς πραγματικὴν ἔκστασιν.

Ἀφοῦ δὲ ἐπανῆλθεν εἰς ἑαυτὸν εἶδε τοὺς ὀφθαλμούς τῆς Χαΐδης προσηλωμένους εἰς αὐτὸν καὶ λαβὼν τὴν χεῖρά της, εἶπε μὲ γλυκύτητα, «Χαΐδη, ὁ ὕμνος σου εἶναι τῷ ὄντι ὥραϊος! Θὰ ἐπανέλθωμεν ἐδῶ πάλιν καὶ θὰ σὲ παρακαλέσω νὰ τὸν ἐπαναλάβῃς ἐκ νέου.»

Ἐν τούτοις ὁ μικρὸς Πέτρος μόλις ἠδύνατο νὰ κρατήσῃ τὴν ὑπομονὴν του. Εἶχε καὶ αὐτὸς τὰς ἐνθυμήσεις του. Ἀνεπόλει εἰς τὴν μνήμην του τὰς ἡμέρας καὶ ὥρας, κατὰ τὰς ὁποίας ἐκάθητο ἐκεῖ εἰς τὸ ἴδιον μέρος πλησίον τῆς Χαΐδης ψάλλων καὶ συνομιλῶν περὶ διαφόρων πραγμάτων καὶ ἐπεθύμει νὰ ἀπολαύσῃ τὴν αὐτὴν εὐχαρίστησιν καὶ τώρα. Ἀλλ' ἡ Χαΐδη ἐφαίνετο ὅλη προσηλωμένη εἰς τὸν γέροντα ἰατρόν, καὶ εἰς αὐτὸν δὲν ἐπρόσεχε ποσῶς! Ἀλλὰ καὶ τί νὰ κάμῃ; Ὅθεν ἐκάθησεν εἰς παράμερόν τι μέρος, καὶ ἤρχισε νὰ παρατηρῇ προσεκτικῶς τὴν σκιάν, ἥτις ἐχρησίμευεν ὡς ὥρολόγιον, ὅταν δὲ εἶδεν ὅτι ἐφθασεν εἰς τὸ σημεῖον τοῦ μεσημερίου, ἐφώναξε μὲ ὄλην του τὴν δύναμιν, «Καιρὸς τοῦ γεύματος!»

Εἰς τὴν φωνὴν ταύτην ἡ Χαΐδη ἠγέρθη ἀμέσως καὶ ἔφερε τὸ πανέριον, ὅπου εἶχον τὴν λιτὴν τροφὴν των καὶ ἔθεσεν αὐτὸ ἐμπροσθεν τοῦ ἱατροῦ, εἰποῦσα, «Ἐδῶ, ἰατρέ, θὰ ἔχῃς ἐν χωριάτικον γεῦμα—ὡς ἐκείνο, τὸ ὁποῖον συνειθίζουσιν οἱ ποιμένες τῶν αἰγῶν νὰ τρώγουν. Ἐδῶ ἐπάνω εἰς τὰ ὄρη!» Ἀλλὰ πρὶν ἐκβάλλῃ τὰ πράγματα ἀπὸ τὸ πανέριον, ἐφώναξε τὸν Πέτρον νὰ τρέξῃ νὰ ἀμέλξῃ τὴν ἀγαπητὴν τῆς αἰγᾶς, καὶ νὰ φέρῃ τὸ γάλα εἰς αὐτὴν διὰ νὰ φιλεύσῃ μὲ αὐτὸ τὸν ἰατρόν.